

ANALYSE

Indtægtsdækket virksomhed - bidrag til den ordinære drift på erhvervsskolerne

Hovedkonklusioner

- IDV-aktiviteten på de selvejende institutioner er underlagt statslige restriktioner, der sikrer, at der ikke sker konkurrenceforvridning samtidig med IDV-aktiviteten gennemføres på markedsvilkår i konkurrence med andre private eller offentlige udbydere.
- Institutionerne for erhvervsrettede uddannelser (IEU) havde i 2019 en samlet IDV-omsætning på 506 mio. kr. Det svarer til knap 4 pct. af den samlede omsætning for institutionerne. IDV-omsætningen udgør i forhold til den samlede omsætning for regnskabsårene 2014 til 2019 mellem 3 pct. og 5 pct.
- IDV-aktivitet udføres især af AMU-centrene, handelsskolerne og landbrugsskolerne. For disse skolekategorier udgør det en væsentlig andel af den samlede omsætning, idet denne aktivitet udgør mere end 6 pct. af den samlede omsætning.
- Institutionerne, hvor IDV-aktiviteten udgør en væsentlig andel af den samlede omsætning, er mere sårbare på et usikkert marked. På trods af at institutionerne skal agere på markedsvilkår ved salg af IDV-aktivitet, er institutionerne ikke blevet omfattet af markedsvilkår ift. compensation for manglende mulighed for salg af IDV-aktivitet. Der er således tale om forekomst af markedsforvridning til fordel for det private marked, der blev omfattet af en kompensationsmodel.
- Overskudsgraden for IDV-aktiviteten har i regnskabsårene 2014 til 2019 været på mellem 10 til 20 pct. Institutionerne har således overholdt reglerne i budgetvejledningen mv., der sikrer at det salg sker på ligeværdige markedsvilkår. Overskudsgraden for IDV-aktiviteten var i 2019 samlet på 14 pct. dvs. at IDV-aktiviteterne har bidraget med et overskud på knap 70 mio. kr.
- Overskudsgraden for IDV-aktiviteten i 2019 er meget forskellige afhængig af hvilken institutionskategori, der er tale om. Generelt er IDV-overskudsgraden på 10-20 pct. for alle IEU-institutionskategorier.
- IDV-aktiviteten har i perioden 2014 til 2019 bidraget med et positivt bidrag til den ordinære drift, der har været anvendt til at understøtte undervisningsaktiviteterne. I 2019 havde IEU'erne samlet set et overskud af den ordinære drift på knap 8 mio. kr. Hvis der ikke havde været overskud fra IDV-aktiviteten, ville der have været et underskud på knap 62 mio. kr. på den ordinære drift.
- IDV-overskuddet findes at have forskellig vægt for de forskellige IEU-institutionskategorier, men samlet set har det en væsentlig betydning for resultatet af den ordinære drift for alle kategorier.
- Overskuddet fra IDV-aktiviteten er med til at understøtte den ordinære uddannelsesudbud og sikring af kvalitetsudvikling på IEU'erne. Dermed spiller denne aktivitet en betydelig rolle.

Indtægtsdækket virksomhed på de selvejende uddannelsesinstitutioner

Som det fremgår af [Vejledningen for indtægtsdækket virksomhed](#) (IDV) kan institutionerne sælge kurser og anden undervisningsaktivitet, hotel- og konferencedrift samt konsulentbistand på indenlandske og udenlandske markeder, hvis dette er et naturligt udløb af institutionens virksomhed.

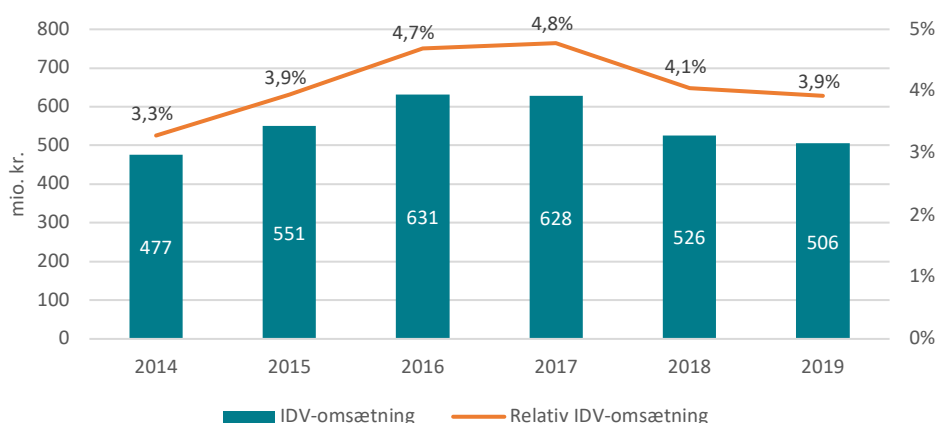
Institutionernes primære aktiviteter må dog ikke påvirkes af IDV-aktiviteter og IDV skal ses som et supplerende tilbud til aftagernes af institutionens ydelser mv. IDV er derfor et tilbud, der kan imødekomme virksomhedernes særlige behov for kurser, uddannelse eller konferencer.

Prissætning af IDV-aktiviteter skal ske på grundlag af en kalkulation af omkostningerne og sådant, at de udbudte aktiviteter ikke medfører konkurrenceforvridning over for andre udbydere og konkurrenter. Institutionerne skal derfor vurdere markedsprisen for tilsvarende produkter afhængig af den markedsituation, de befinder sig i og holde sig på en overskudsgrad på 10-20 pct. Institutionen må derfor opkræve hvad markedet kan bære - eller med andre ord agere på markedsvilkår.

IDV-aktivitet på institutionerne for erhvervsrettede uddannelser

IDV-aktiviteten har i regnskabsårene 2014 til 2019 udgjort mellem 3 og 5 pct. af institutionernes samlede omsætning, svarende til en omsætning mellem 480 mio. kr. og 631 mio. kr. IDV-aktiviteten på institutionerne er således en aktivitet, der har udgjort en betydelig andel af den samlede omsætning. Figur 1 viser den faktiske IDV-omsætning og den relative IDV-omsætning ift. den samlede omsætning for institutionernes for regnskabsårene 2014 til 2019.

Figur 1: den faktiske IDV-omsætning¹ og den relative IDV-omsætning ift. den samlede omsætning for IEU'er for regnskabsårene 2014 til 2019

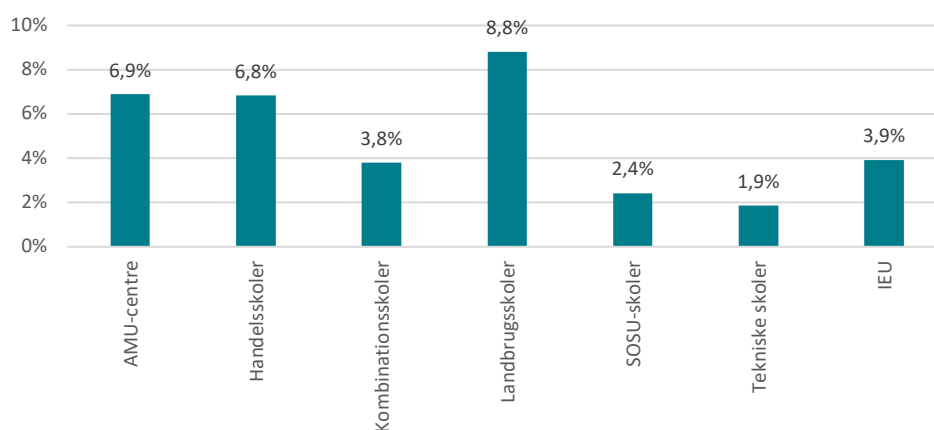

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets regnskabsportal og egne beregninger

¹ I løbende priser

I forhold til de forskellige IEU-institutionskategorier ses det, at der er en tydelig forskel i størrelsen af andelen af IDV-omsætningen i forhold til den samlede omsætning. En opgørelse af denne fremgår af figur 2.

Figur 2: IDV-omsætningen relativt til den samlede omsætning opdelt på de forskellige IEU-institutionskategorier for regnskabsåret 2019

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets regnskabsportal og egne beregninger

Det fremgår, at AMU-centrenes handelsskolernes samt landbrugsskolernes IDV-omsætning udgør mere end 6 pct. af deres samlede omsætning. Institutioner, hvis relative IDV-omsætning udgør en væsentlig andel af deres samlede omsætning vurderes til at være relativt mere sårbar overfor et usikkert marked. Det har tydeligt vist sig under nedlukningen i forbindelse med COVID-19 pandemien. På trods af at institutionerne skal agere på markedsvilkår ved salg af IDV-aktivitet, blev institutionernes IDV-aktivitet ikke inkluderet i statens omfattende hjælpepakker til erhvervslivet eller andre kompensationsordninger. Af den årsag er der en markedsforvriddning til fordel for det private arbejdsmarked.

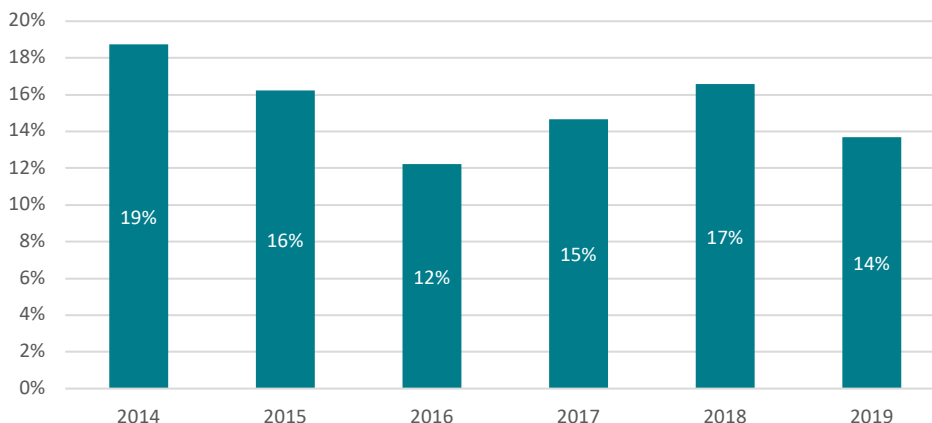
En manglende kompensation af institutionernes IDV-aktivitet forårsaget af nedlukningen, kan have betydelige konsekvenser for institutionernes økonomi, idet ressourcerne til gennemførelsen af disse aktiviteter er disponeret og derfor afholdt og påvirker institutionernes driftsøkonomi

IDV-overskudsgrad og betydningen for det samlede årsresultat

I DV-overskudsgraderne for regnskabsårene 2014 til 2019 fremgår at overskudsgraderne har været på 10-20 pct. Og dermed overholdt de fastsatte krav IDV-overskudsgraden var i 2019 på ca. 14 pct., hvorfor resultatet af IDV-aktiviteten var på knap 70 mio. kr.

Figur 3 viser overskudsgraden opgjort på for alle institutionerne for regnskabsårene 2014 til 2019.

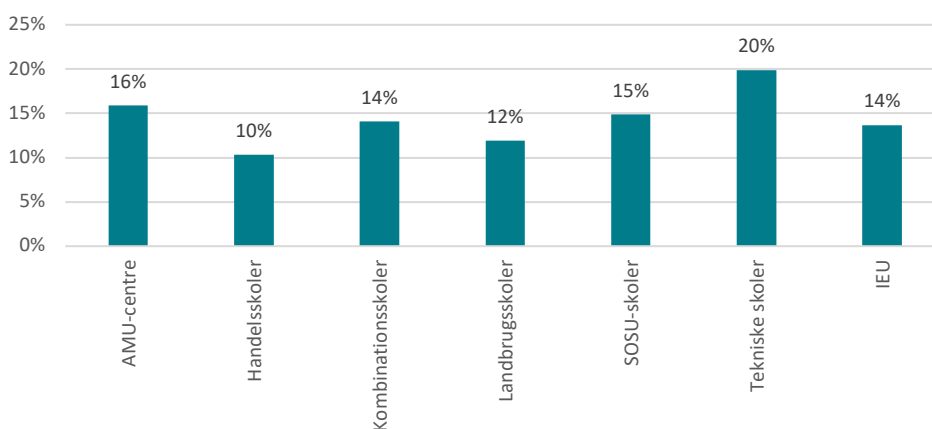
Figur 3: IDV-overskudsgraden for IEU'erne samlet set i regnskabsårene 2014 til 2019

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets regnskabsportal og egne beregninger

Ved vurdering af IDV-overskudsgraden for de forskellige institutionskategorier kan vi konstatere, at kravet på en overskudsgrad på 10-20 pct. bliver overholdt for alle institutionskategorierne. En opgørelse over IDV-overskudsgraden for de respektive institutionskategorier for 2019 er at finde i figur 4.

Figur 4: IDV-overskudsgraden for IEU'erne opgjort på IEU-institutionstyperne i 2019

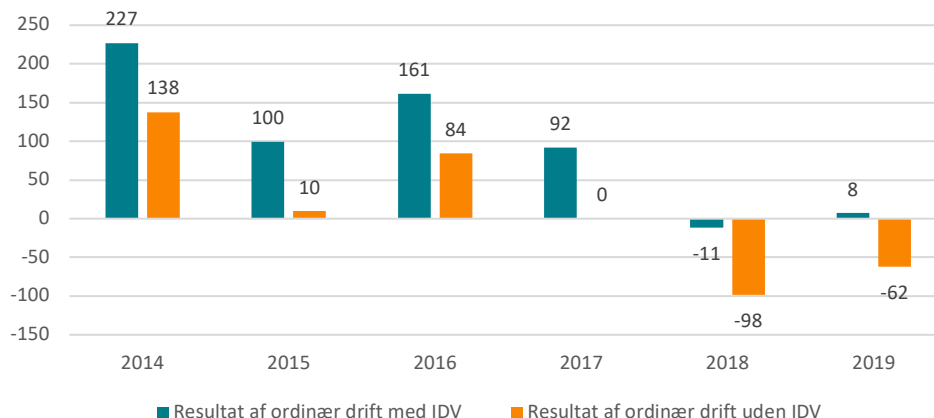
Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets regnskabsportal og egne beregninger

Overskuddet fra IDV-driften skal ses i lyset af, at det indgår i den ordinære institutionsdrift og bidrager derfor til understøttelse af kvalitetsudvikling og -opretholdelse på erhvervsskolernes ordinære uddannelsesudbud.

I 2019 havde IEU'erne et samlet overskud af den ordinære drift på 8 mio. kr. Hvis der ikke havde været et overskud fra for IDV-aktiviteten havde resultatet af den ordinære drift for alle institutionerne været et underskud på 62 mio. kr.

I figur 5 vises en oversigt over resultatet af ordinær drift for IEU'erne med og uden det overskud, der følger med IDV-aktivisten.

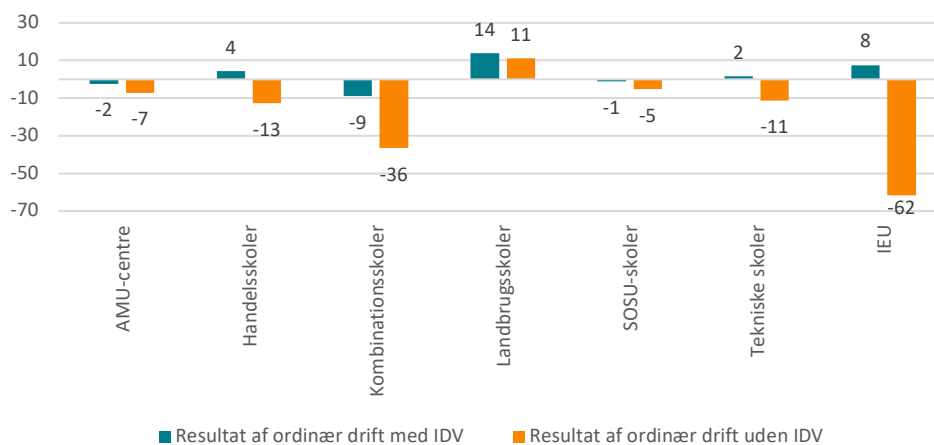
Figur 5: resultatet af ordinær drift på IEU med og uden IDV-resultatet i perioden 2014 til 2019

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets regnskabsportal og egne beregninger

IDV-resultatet har således en væsentlig betydning for institutionernes samlede resultat, men betydningen og værdien for de forskellige institutionskategorier for 2019 er meget forskellig. F.eks. ville kombinationsskolerne samlet have haft et underskud, der var 25 mio. større end realiseret og tilsvarende havde handelsskolerne samlet set have haft et underskud på 13 mio. kr. i stedet for et overskud på 4 mio. kr. En opgørelse over resultatet af ordinær drift for IEU-institutionstyperne med og uden det overskud, der følger med IDV-aktiviteten findes i figur 6.

Figur 6: resultatet af ordinær drift på IEU med og uden IDV-resultatet opgjort IEU-institutionstyper i 2019

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets regnskabsportal og egne beregninger

Som det fremgår af rapporten "[Eftersyn af institutionsudviklingen på undervisningsområdet](#)" er en væsentlig forudsætning for at kunne arbejde med kvaliteten og faglig bæredygtighed på institutionerne, at der er økonomisk bæredygtighed. IDV-aktiviteten er et supplerende tilbud til aftagerne, der sikrer at man

kan imødekomme et efterspurgt og differentieret behov, som ikke kan imødekommes gennem ordinære uddannelsesudbud. Overskuddet fra IDV-aktiviteten er med til at understøtte ordinære uddannelsesudbud, da overskuddet af IDV indgår i den ordinære drift og er en del af den samlede økonomi for institutionerne. Derved bidrager resultatet til sikring af kvalitetsudvikling, og denne aktivitet er derfor væsentlig for institutionerne og deres arbejde med at understøtte en erhvervsskolesektor, der fortsat skal levere en høj faglig kvalitet.

Om data

Data, der er anvendt til denne analyse, er regnskabsdata for institutionerne for erhvervsrettede uddannelser for regnskabsårene 2014 til 2019. Datagrundlaget findes på Børne- og Undervisningsministeriets regnskabsportal og vurderes til at være af høj kvalitet.